

[Jeppesen (Drusebjerg).]

den Maade — og det tror jeg, de skal —, at man fra Venstres Side har erklæret sig villig til at være med til at finde en anden Form, betragter jeg dette som et Skridt frem mod Muligheden for at faa denne Lovgivning gennemført ogsaa i dette høje Ting.

Landbrugsministeren (Bording): Det ærede 7de Medlem for 6te Kreds (Hauch) udtalte i Begyndelsen af sin anden Tale, at han var klar over, at naar vi nu havde opgivet Ekspropriationen, var det ikke for Venstres kønne Øjnes Skyld. Nej, det er saa sandt rigtigt, og jeg tør nok sige, at det var snarere det modsatte. Det ærede Medlem udtalte videre om dette Spørgsmaal, at vi havde ønsket Ekspropriationsbestemmelsen gennemført, fordi det var et økonomisk Spørgsmaal for os, idet vi havde den Opfattelse, at Staten burde give mindre for Jorden, end den er værd. Dette er ikke rigtigt. Naar vi har ønsket Ekspropriationsbestemmelsen indført, var det for at blive fri for at betale Overpris for Jorden. Jeg vil nok spørge det ærede Medlem, hvordan han vil faa de Priser, der nu for Tiden forlanges for Jorden og er forlangt i de senere Aar, til at rime sammen med de Udtalelser, der falder fra Landboere, fra ledende Landboorganisationer og fra Venstre og konservative Politikere om Jordens Forrentningsmulighed i Øjeblikket. Hvordan vil han faa de Priser, der betales, til at rime sammen med Udtalelserne om Landbrugets ringe Forrentningsmulighed? Det, vi ønsker, er netop, at Jorden skal frem til den Pris, som den beskattes til, og som den kan forrente. Jeg erkender, at det kan ikke betale sig at drøfte dette Spørgsmaal nu, for vi har maattet opgive det, ikke for Venstres kønne Øjnes Skyld, men fordi det er umuligt at faa dem med til en fornuftig Løsning af Sagen, og fordi det ikke er saa nødvendigt, som det tidligere har været.

Det ærede Medlem udtalte dernæst angaaende Venstres Stilling til Oprettelse af Gartnerier, at man kunde ikke gaa med til, at Gartnerier overgik til den Brugsform, der indeholdes i 4. Oktober-Loven, fordi det for Gartnerne gjaldt om, at de økonomisk var Herre over deres Jord. Men det er de saa sandt ogsaa efter 4. Oktober-Loven. Der er ingen som helst Forskel med Hensyn til deres Dispositionsret over Jorden, hvad enten de har den efter 4. Oktober-Loven eller efter den gamle Husmandslov. Der er naturligvis den Forskel, at hvis Jorden stiger betydeligt i Pris, saa har de større Fordel af at have den som frit Selveje end

som indskrænket Selveje, det er klart, og derfor kan det kun være for at beholde den fulde Spekulationsmulighed, den fulde Frihed til at udnytte Chancen, at man ønsker Jorden forbeholdt i frit Selveje.

Med Hensyn til Etableringslaanene udtalte det ærede Medlem, at jeg kunde ikke være uvidende om, hvad Venstre vilde, og det ærede Medlem henviste mig til at læse Venstres Del af Betænkningen. Jeg har læst Betænkningen, og jeg vil gerne med Formandens Tilladelse citere et Par Ord af den, for at ærede Medlemmer kan se, om man ud af disse Ord kan blive klar over Venstres Opfattelse. Der staar udtrykkeligt:

„Med Hensyn til Etableringslaanene har Mindretallet udtalt sin Villighed til at forhandle om en Ordning, hvorved der i særlige Tilfælde gives Adgang til at yde Etableringslaan.“

Det fremgaar klart heraf, som jeg ogsaa sagde før, at Venstre i Princippet er enig i det rigtige i at give Etableringslaan. De har afvist den Form, vi har foreslaaet, men det nævnes ikke med et eneste Ord hverken her eller senere i Betænkningen, hvordan Venstre tænker sig Spørgsmaalet løst. Det var derfor, jeg sagde, at jeg maatte vente og se, om det var muligt for det ærede Medlem her i Landstinget at anvise de Veje, Venstre vil vandre ad, for endnu har vi ikke set noget som helst dertil.

Endelig erklærede det ærede Medlem, at Venstre ikke havde ændret Stilling med Hensyn til den Brugsform, der indeholdes i 4. Oktober-Loven. Jeg ved meget vel, at man i sin Tid havde indsat denne Bestemmelse om, at Loven skulde revideres, men det ærede Medlem ved vel ogsaa, at under Forhandlingerne om Jordlovene, da jeg sidst var Minister, udtalte Venstres Ordfører i Folketinget, Hr. Stengaard-Kirkegaard, overfor det konservative Folkeparti, som havde foreholdt ham, at nu havde man svigtet med Hensyn til den Begrænsning, der var Tale om i 1919, at nu var Forsøget gjort, og det havde vist sig tilfredsstillende, og derfor var der ingen som helst Grund til, at man fortsatte med det som Forsøg. Men hertil kommer yderligere, at Venstre selv i sit Forslag har medtaget Muligheden for Fæste i Fremtiden, og Ordføreren for Venstre i Folketinget, det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen, udtalte i Efteraaret, at nu skulde vi bort fra Forsøgene, nu maatte vi have gennemført en varig Lovgivning; det var hans Udtalelse om det Forslag, han anbefalede. Derfor kan det ikke virke forbavsende paa det ærede Medlem, at jeg studser